نشریه مطالعات آموزشی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ارتش
سال پنجم، شماره دوم، نیمسال دوم تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵
مقاله مروری

ارزشیابی اساتید دانشگاههای علوم پزشکی

امین اله وثیق[۱]، اسداله احمدی[۲]، سعید شیخی[۳]

چکیده

مقدمه: ارتقای کیفیت آموزشی دانشگاه‌ها مسئله مهمی است که در سالیان اخیر مورد تاکید بسیاری قرار گرفته است. یکی از متداول‌ترین روش‌هایی که در بیشتر کشورها و از جمله ایران جهت تعیین میزان موفقیت یک استاد در رسیدن به اهداف آموزشی صورت می‌گیرد، ارزشیابی اساتید است. این مطالعه با هدف بررسی اهمیت و ضرورت ارزشیابی اساتید دانشگاه‌های علوم پزشکی صورت گرفته است.

روش‌ها: روش پژوهش حاضر مروری است. برای گردآوری اطلاعات، مروری بر متون و مستندات و با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و منابع اینترنتی انجام شد. مقالات مرتبط با ارزشیابی استادان، دیدگاه دانشجویان در مورد نحوه تدریس استادان و مدرسین، ویژگی‌های شخصیتی، اداره و مدیریت کلاس، مهارت‌های ارتباطی استادان با دانشجویان، انتخاب شدند.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان بیانگر اهمیت ارزشیابی اساتید در ارتقای کیفیت آموزش است. اساتید به عنوان یکی از ارکان اصلی نظام آموزش عالی بطور مستمر و به روش‌های مختلف، از جمله توسط دانشجویان ارزشیابی می‌شوند. استفاده از نظر دانشجویان درباره نحوه‌ی کار اساتید به عنوان یک بازخورد، اقدام مفیدی است. اما برای تصمیم‌گیری شغلی بهتر است از سایر روش‌های ارزشیابی بویژه روش‌هایی که تعیین‌کننده میزان یادگیری دانشجویان است، نیز بهره گرفت.

نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت ارزشیابی دقیق و مناسب اساتید به عنوان بازخوردی موثر در عملکرد آنها، پیشنهاد می‌گردد با طراحی و انجام اقداماتی نسبت به این امر مهم اهتمام ورزید.

کلمات کلیدی: ارزشیابی اساتید، اعضای هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی

مقدمه

ارتقای کیفیت آموزشی دانشگاه‌ها مسئله مهمی است که در سالیان اخیر مورد تاکید بسیاری قرار گرفته است. یکی از فعالیت‌های مهم به منظور بهبود کیفیت آموزش، کارآمدسازی تدریس از طریق ارزیابی منظم کیفیت تدریس اساتید به روش‌های مختلف می‌باشد که مهم‌ترین آن‌ها روش ارزیابی از طریق دانشجویان است. با این حال به نظر می‌رسد روش‌های کنونی ارزیابی کیفیت تدریس در کشور از توانمندی لازم برخوردار نبوده و آسیب‌هایی دارند (۱). از سوی دیگر می‌توان گفت ارزشیابی از دیرباز در امر آموزش و پرورش و به خصوص در حیطهٔ آموزش عالی وجود داشته است و به عنوان یکی از کارکردهای مدیریت دانشگاهی نقش مهمی در برنامه‌ریزی صحیح، اجرای

۱ـ متخصص بیهوشی و مراقبت‌های ویژه، استادیار دانشگاه علوم پزشکی ایلام. آدرس الکترونیک: dr_amin_vasigh@yahoo.com
۲ـ کارشناس ارشد فیزیک، مدرس دانشگاه پیام نور، ایلام، ایران. آدرس الکترونیک: Ahmadi_asad2000@yahoo.com
۳ـ کارشناس ارشد برنامه‌ریزی درسی. آدرس الکترونیک: saeedsheikhi2000@yahoo.com

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-22]

موفق برنامه‌های آموزشی و بهبود کیفیت آموزشی دانشگاه‌ها دارد. یکی از عوامل مهم در فرآیند یادگیری، رفتار آموزشی اساتید است که در برگیرنده شیوه تدریس، قدرت بیان، توانایی تفهیم، نحوه تعامل با دانشجو، رعایت انضباط کاری است. امروزه ارزشیابی به عنوان عامل تعیین‌کننده اعتبار و سودمندی عملکردها محسوب می‌شود. از این رو از ارزشیابی مداوم برای سنجش کیفیت عملکرد مدرسین و آگاهی از نقاط قوت و ضعف آنها به منظور ارتقاء و پویایی فعالیت‌های آموزشی استفاده می‌شود. روش‌های مختلفی برای ارزشیابی عملکرد آموزشی اساتید وجود دارد. متداول‌ترین آنها، ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان (Student Evaluation of Teacher) است که در سال‌های اخیر در دانشگاهها رایج گردیده است. در این مدل ارزشیابی، معمولاً با استفاده از پرسشنامه، حاوی سؤالات چند گزینه‌ای یا باز، نظرات دانشجویان را پیرامون رفتار و فعالیت آموزشی اساتید مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهند (۲و۳). هرچند ارزشیابی امری منطقی و ضروری است و با انجام آن می‌توان به نکات منفی و مثبت برنامه‌ها و عملکردها پی برد، اما لازمه آن وجود یک سیستم و ابزار سنجش صحیح، حساس و دقیق است تا هم ارزشیابی به نحو صحیح صورت گیرد و هم تبعات منفی آن به حداقل برسد. از پیامدهای منفی اجرای ضعیف ارزشیابی، کاهش رضایت پرسنل، کم شدن انگیزه، بی‌تفاوتی آنها به وظایف خود و نهایتاً کاهش بازدهی سیستم است که در جای خود مسائل بسیار مهمی هستند (۴). ارزشیابی دانشجو از اساتید، به عنوان منبعی ارزشمند برای بهبود کیفیت نظام آموزشی محسوب می‌شود که لازم است زمینه مناسب برای ارزیابی دقیق و همه جانبه آن‌ها از کیفیت عملکرد اساتید فراهم شود. در این روش، معمولاً فرم نظرسنجی حاوی تعدادی سؤال دربارهٔ کیفیت فعالیت‌های آموزشی عضو هیأت علمی مورد نظر در اختیار دانشجو گذاشته می‌شود و از او خواسته می‌شود تا استاد خود را ارزشیابی کند. برخی از مطالعات نشان داده‌اند که اظهار نظر دانشجویان در مورد اساتید، ممکن است بنا به دلایل متعددی مانند عدم اشراف جامع دانشجو بر همه جنبه‌های حرفه‌ای اساتید و یا حب و بغض‌های شخصی دانشجویان با اساتید دقیق نباشد که این امر باعث عدم استفاده اساتید از نتایج ارزیابی‌های به عمل آمده توسط دانشجویان برای بهبود یا اصلاح عملکردشان در آینده خواهد شد، لذا دانشگاه‌ها باید فرم‌هایی مطابق با انتظارات دانشجویان از اساتیدشان تنظیم کنند، تا نتایج ارزیابی آن‌ها به واقعیت نزدیک‌تر و کاربردی‌تر باشد (۵). هدف اصلی از انجام ارزشیابی، آگاه شدن اساتید از نقاط قوت و ضعف رفتار آموزشی خودشان می‌باشد تا در جهت بهبود و ارتقاء کیفیت کار از آنها استفاده نمایند. با توجه به اهمیت حوزه علوم پزشکی در کشورهای جهان سوم و به تبع آن در ایران، هدف نوشتار حاضر بررسی ضرورت ارزشیابی از اساتید و چگونگی آن با تاکید بر دانشگاههای علوم پزشکی می‌باشد (۶، ۷، ۸). از سوی دیگر باید گفت ارزشیابی استاد توسط دانشجویان که از سال ۱۹۲۰ در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی انجام می‌گیرد، یکی از رایجترین روش‌های ارزشیابی است که به منظور بررسی کیفیت تدریس و عملکرد آموزشی اساتید طراحی شده است (۹). یکی از راه‌های افزایش کارایی و اثربخشی نظام آموزش عالی ارزشیابی عملکرد آن از وجوه و ابعاد گوناگون است. در سال‌های اخیر ارزشیابی دانشجویان از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها همچون منبع ارزشمندی مورد توجه دست‌اندرکاران و برنامه‌ریزان نظام آموزش عالی قرار گرفته است، چراکه می‌توانند با توجه به تجربه شخصی و مشاهده‌ای خود، برآورد نسبتاً واقعی‌ای از رفتار و عملکرد مدرس ارائه دهند در واقع امر ارزشیابی به موضوعی دوجانبه بین استاد و دانشجو تبدیل شده است. از یک سو اساتید دائماً به ارزشیابی از فراگیران دست می‌زنند و از جهت دیگر دانشجویان به ارزشیابی عملکرد و رفتار اساتید اشتغال می‌ورزند (۸). طبق تعریف ارزشیابی استاد عبارتست از تعیین میزان موفقیت او در رسیدن به اهداف آموزشی خود (۹). به نقل از سیف، ارزشیابی

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-22]

استاد را این گونه تعریف می‌کند"تعیین میزان موفقیت اساتید در رسیدن به هدف‌های آموزشی خود". سیف انجام چنین کاری را مستلزم اطلاعات لازم دربارهٔ فعالیت‌های آموزشی استاد و انتخاب معیارهایی برای مقایسهٔ اطلاعات به دست آمده با آن معیارها و سپس قضاوت در این باره که مدرسین تا چه میزانی به هدف‌های از پیش تعیین شده دست یافته‌اند، می‌داند (۱۰). ارزشیابی استاد عبارتست از تعیین میزان موفقیت استاد در رسیدن به هدف‌های آموزشی. بی تردید یکی از مهم‌ترین اجزا در سیستم آموزشی، استادان می‌باشندکه دارای نقش تعیین‌کننده‌ای در دستیابی به اهداف آموزشی می‌باشند و در این راستا ارزشیابی استادان و بررسی کیفیت کار آنان از مهم‌ترین جنبه‌های موثر در ارتقاء کیفیت آموزش آنان خواهد بود (۱۱). امروزه ارزشیابی به فرایندی فراگیر و ضروری در تمامی سازمان‌ها تبدیل شده است. در این میان ارزشیابی در مؤسسات آموزش عالی که آموزش و ارتقای فرآیند آموزش را هدف خود قرار داده‌اند و در اکثر کشورهای جهان هم کاربرد دارد، ضرورت بیشتری دارد (۱۴، ۱۵ و ۷). در واقع جهت ارتقا کیفیت در نظام‌های آموزشی، ارزشیابی عملکرد اساتید به منظور اصلاح و بهبود روش‌ها و فعالیت‌های آموزشی، کمک به مدیران برای تصمیم‌گیری معقول‌تر در مورد استخدام و ترفیع استادان به عنوان بهترین روش می‌باشد (۷). در مقاله حاضر مباحث مرتبط با ضرورت و اهمیت ارزشیابی اساتید در دانشگاه‌های علوم پزشکی گردآوری شده است. که بر این اساس حساسیت امر آموزش و توجه به فرایندهای آموزشی در دانشگاه‌ها، ضرورت ارزشیابی را که بهبود کیفیت آموزش و در نهایت بهبود کارایی و اثربخشی نظام آموزشی کشور را به دنبال خواهد داشت، مورد تأکید قرار می‌دهد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر به صورت مروری بر متون و مستندات و با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و منابع اینترنتی انجام شد. ابتدا انتخاب مقاله در حیطه ارزشیابی از اساتید مورد بررسی قرار گرفت. انتخاب مقالات مرتبط با ارزشیابی استادان، اعضای هیأت‌علمی یا دیدگاه دانشجویان در مورد نحوه تدریس استادان و مدرسین، ویژگی‌های شخصیتی، اداره و مدیریت کلاس، مهارت‌های ارتباطی استادان با دانشجویان، که معیارهای ورود به موضوع محسوب می‌شدند، انتخاب شدند. جستجو در مجلات مختلف از جمله مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی، فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، دانش و پژوهش در علوم تربیتی و روانشناسی و مجلات آموزش پزشکی انجام شد.

یافته‌ها

اهداف ارزشیابی اساتید

اساتید ارکان اصلی دانشگاه‌ها هستند، که نحوه عملکرد آن‌ها در بازدهی کل نظام آموزشی نقش اساسی ایفا می‌کند (۱۶). اکثر دانشگاه‌های معتبر جهان ارزشیابی‌های دانشجویان از آموزش را با اهمیت‌ترین منبع ملموس برای ارزشیابی می‌دانند (۱۷). از سوی دیگر می‌توان گفت که مهم‌ترین هدف ارزشیابی، کمک به استادان برای اصلاح و بهبود روش‌ها و فعالیت‌های آموزشی و کمک به مدیران برای تصمیم‌گیری معقول‌تر در مورد استخدام، ترفیع استادان و در نهایت ارتقای تعلیم به عنوان یک حرفه است. مؤسسات آموزش عالی به طور سنتی بر ارزشیابی دانشجویی تدریس تکیه دارند. اگرچه ارزشیابی دانشجویی، از پرمصرف‌ترین ابزارها برای ارزیابی تدریس اثربخش است. در مجموع باید این مسأله را مدنظر داشت که تأکید بر یک منبع اطلاعاتی امکان دارد بر ارزشیابی تدریس اثربخش، لطمه وارد کند (۱۸). هدف اصلی جمع‌آوری اطلاعات برای ارزشیابی استاد، بازخورد این اطلاعات به استاد برای آگاهی از وضعیت تدریس و ارتقای آن بوده است، اما متأسفانه به علل مختلفی، این هدف دستخوش تغییراتی گشته و شدیداً بحث برانگیز شده است. ارزشیابی دانشجو از مؤثر

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-22]

بودن تدریس که برای تصمیم‌گیری‌های فردی، بازخورد برای بهبود آموزش، و راهنمایی برای دانشجویان در انتخاب درس است، نیازمند استفاده از یک فرم معتبر و بدون تورش برای این امر می‌باشد (۱۹).

ضرورت و اهمیت ارزشیابی اساتید

ارزشیابی در نظام آموزشی به علت ماهیت و عملکرد خاصی که دارد یکی از مهم‌ترین مباحث در فرایند آموزش محسوب می‌گردد، به طوری که اصلاح فرایند نظام آموزشی در دانشگاه‌ها بدون توجه به نتایج و پیامدهای ارزشیابی، اعتبار چندانی نخواهد داشت. علیرغم اهمیت این موضوع، هنوز بیشتر دانشگاه‌ها فاقد سیستمی مطلوب برای ارزشیابی نحوه تدریس اعضای هیأت علمی خود می‌باشند. با وجود اختلاف‌نظرهای زیادی که درباره استفاده از نظرات دانشجویان برای ارزشیابی از اعضای هیأت علمی وجود دارد، این روش کاربرد زیادی دارد و برای ارزشیابی این افراد در سطوح مختلف آموزش عالی کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد. دانشجویان افرادی هستند که توسط اعضای هیأت علمی آموزش داده می‌شوند، از این رو، به اعتقاد عده‌ای بهترین راه ارزشیابی فعالیت‌های مدرسان، نظرخواهی از دانشجویان است (۲۰).

آموزش بدون ارزشیابی و بازخورد امری عقیم و بدون موفقیت است، مثل استادی که به جایگاه ارزشیابی اعتقادی ندارد، درس را برای آموختن فراگیران ارائه و بیان نمی‌کند، بلکه بر اساس وظیفه درس می‌دهد و به پیامدهای آن چندان نمی‌اندیشد. ارزشیابی چارچوب و مرکز هرگونه تصمیم‌گیری آموزشی است، یعنی اطمینان از معنادار بودن یادگیری و برانگیختن فراگیران و بنابراین، انجام دادن درست تدریس جز با روش ارزشیابی امکانپذیر نخواهد بود. بر این اساس، ارزشیابی یکی از مؤثرترین روش‌های یادگیری است که هم برای اعضای هیئت علمی و هم برای دانشجویان ضرورت دارد. استادان برای برنامه ریزی تدریس و تصمیم‌گیری به اطلاعات فراوان در خصوص آمادگی و پیشرفت تحصیلی فراگیران نیاز دارند که این اطلاعات به کمک ارزشیابی در اختیار آنها قرار می‌گیرد. ارزشیابی در بهبود یادگیری فراگیران تأثیر مستقیم دارد، زیرا ارزشیابی در دانشجویان انگیزه ایجاد می‌کند، نارساییهایی یادگیری دانشجویان را نشان می‌دهد و اگر ارزشیابی به صورت مستمر باشد، موجب مرور دایمی آموخته‌ها می‌شود (۲۱).

یکی از ضرورت‌های مهم در عنصر ارزشیابی توجه به اصول آن است، ملکی، این اصول را این گونه بیان می‌کند: الف. ارزشیابی بخش جدایی‌ناپذیر آموزش است، ب. هدف غایی ارزشیابی اصلاح و بهبود فرایند یاددهی و یادگیری است، در ارزشیابی باید به آمادگی و رشد همه جانبه یادگیرندگان توجه کرد (۲۲). ضرورت ارزشیابی کیفیت عملکرد دانشگاه‌ها در تمام سطوح، به منظور بهبود اثربخشی فعالیت‌ها و فراهم ساختن امکان پاسخگویی درون و برون مؤسسه‌ای، کمتر جای تردید است ولی آنچه اهمیت دارد، شیوه ارزشیابی، منابع و روش‌های جمع‌آوری اطلاعات و داده‌های حاصل از آنهاست. ماهیت تدریس به گونه‌ای است که منابع و روش‌های جمع‌آوری اطلاعات درباره آن نه از عینیت و دقت منابع جمع‌آوری اطلاعات در پژوهش برخوردارند و نه به سادگی و سهولت آن قابل اجرا هستند. به علاوه، در هنگام ارزشیابی کیفیت عملکرد اعضای هیئت علمی در بخش آموزش، کمتر به ثبت و ضبط فعالیت‌های فرایند تدریس پرداخته می‌شود این امر باعث شده دیدگاه دانشجویان و داده‌های حاصل از آن به عنوان تنها منبع انحصاری ارزشیابی کیفیت آموزش مورد استفاده قرار گیرد. پژوهش‌های مختلف حاکی از آن است، اگرچه استفاده از ارزشیابی دانشجو از کیفیت آموزش به عنوان یک منبع ارزشیابی در ارتباط با برخی از جنبه‌های آموزش لازم است (۲۳- ۲۵). ضرورت ارزشیابی به اندازه‌ای است که ارزشیابی را به عنوان فرایند تولید اطلاعات در جهت حرکت به سمت جامعهٔ مبتنی بر دانایی و با هدف پرورش مردم سالاری اندیشمندانه و مبتنی بر تفکر دانسته‌اند (۲۶). تقریباً همهٔ کشورهایی که درگیر مسائل

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-22]

آموزشی هستند، کم و بیش در زمینهٔ ارزشیابی کار استاد فعالیت دارند و استفاده از نظر دانشجویان برای ارزشیابی تدریس و فعالیت‌های آموزشی استادان، یکی از روش‌های بسیار معمول و متداول در دانشگاه‌های جهان و از جمله کشور ماست (۱۸). انجام چنین کاری مستلزم جمع‌آوری اطلاعات لازم درباره فعالیت‌های آموزشی استاد و انتخاب معیارهایی برای مقایسه اطلاعات بدست‌آمده با آن معیار و سپس قضاوت در این باره است که استاد تا چه حد به هدف‌های از پیش تعیین شده دست یافته است. ضمن این که پیچیده‌ترین نوع ارزشیابی نیز همین ارزشیابی استاد است و علت پیچیدگی این روش را کم اعتباری و بی دقتی وسایل و روش‌های سنجش و اندازه‌گیری مورد استفاده دانسته‌اند، زیرا شیوه‌های به کار گرفته شده، روش ارزشیابی و منابع اطلاعاتی حاصل نمی‌تواند اطلاعات دقیق و بی غرضانه‌ای را ارائه نماید. به همین دلیل، پیشنهاد کرده‌اند که برای قضاوت نهایی، ترکیبی از اطلاعات ارزشیابی مورد استفاده قرار گیرد (۱۲).

آموزش یکی از وظایف اصلی دانشگاه‌ها می‌باشد و مدرسین یکی از اجزای کلیدی و مؤثر فرایند آموزش هستند. همانطور که مراکز آموزشی موظفند اطلاعات لازم در مورد چگونگی پیشرفت تحصیلی دانشجویان و اجرای مؤثر برنامه‌های آموزشی مؤسسه خود را جمع‌آوری کنند، لازم است که به ارزشیابی اساتید خود نیز بپردازند (۲۷). بنابراین بررسی و ارتقاء کیفیت و توان آموزشی اعضاء هیئت علمی دانشگاه به معنی بهبود کیفیت برنامه‌ها، رسیدن به خط مشی‌ها و انجام اقدامات بهتر آموزشی است و رسیدن به آن هدفی مهم می‌باشد. ارزشیابی اساتید به عنوان ابزاری برای کمک در تصمیم‌گیری و تعیین خط مشی صحیح تدریس به خصوص در سطح دانشگاهی ضروری است (۲۸).

مخالفین و موافقین ارزشیابی اساتید

استفاده از نظر دانشجویان برای ارزشیابی کیفیت تدریس و فعالیت‌های آموزشی اساتید یکی از روش‌های معمول و متداول در مراکز آموزشی بوده که با گذشت زمان، کاربرد آن فزونی گرفته است. به رغم کاربرد فراوان این شیوه، اختلاف نظرهای بسیاری دربارهٔ استفاده از این روش ارزشیابی وجود دارد. سلدین با بررسی جنبه‌های مختلف ارزشیابی از تدریس استادان اظهار می‌دارد که اگر قرار باشد تدریس استادان ارزشیابی شود به سختی می‌توان از نظرخواهی منظم از دانشجویان چشم‌پوشی کرد (۲۹). روش معمولاً یک پرسش نامه نظرسنجی محتوی تعدادی سوال درباره فعالیت‌های آموزشی استاد در اختیار دانشجو گذاشته می‌شود تا به این طریق استاد خود را ارزشیابی کند. برخی از مطالعات نشان داده‌اند که اظهار نظر دانشجویان در مورد اساتید ممکن است متأثر از عواملی باشد که با موضوع ارزشیابی استاد ارتباط نداشته باشد. در این راستا در طی سال‌های گذشته مطالعات عدیده‌ای انجام گرفته و گروهی در موافقت و عده‌ای در مخالفت با این نوع ارزشیابی نظرات و شواهدی ارائه نموده‌اند (۳۰؛ ۳۱).

به اعتقاد بعضی از مؤلفین، ارزشیابی‌های دانشجویی تنها منبع ملموس و بهترین نوع ارزشیابی هستند، زیرا دانشجویان تنها افرادی هستند که مستقیماً توسط استادان آموزش داده می‌شوند و بنابراین، برای ارزشیابی از فعالیت‌های آموزشی، آنان در بهترین شرایط قرار دارند (۳۲). با این وجود، این ارزشیابی‌ها همیشه به راحتی مورد قبول واقع نشده‌اند. گاهی، اساتید، ارزشیابی‌های دانشجویی را مورد غفلت قرار داده و گاهی از آن انتقاد کرده‌اند. مدیران، اساتید و دانشجویان زمانی ادعا کرده‌اند که ارزشیابی‌های دانشجویان معتبر و روا بوده و بعضی دیگر ادعا کرده‌اند که این ارزشیابی‌ها فاقد اعتبار و روایی است و بنابراین، بیهوده‌اند اما علی رغم این اختلاف نظرها، برای تصمیم‌گیری درباره اثربخش بودن آموزش، بطور روزافزونی از ارزشیابی‌های دانشجویان استفاده می‌شود (۳۳).

در مقابل برخی اعتقاد دارند، ارزشیابی استادان به وسیلهٔ دانشجویان از دقت علمی برخوردار نیست. دانشجویان

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-22]

مصرف‌کنندگانی هستند که آگاهی کامل ندارند، زیرا نمی‌دانند که آیا استادان موضوعات مرتبط درسی را به آنها ارائه می‌دهند یا نه و این کار را تا چه اندازه به درستی انجام می‌دهند، در نتیجه، آگاهی دانشجویان برای قضاوت و ارزشیابی این قسمت از عملکرد استادان کافی به نظر نمی‌رسد (۳۴). طرفداران این نوع ارزشیابی معتقدند که دانشجویان دارای نوعی فراشناخت هستند که باعث می‌شود ارزشیابی آنان از اساتید صحیح باشد در حالی که مخالفان اعلام می‌دارند که قضاوت دانشجویان ذهنی بوده و بنابراین از روایی لازم برخوردار نیستند. اساتید دانشگاه علوم پزشکی ایران معتقدند که شاید در عمل ارزشیابی به صورت تهدیدی برای اساتید درآید و این خطر را ایجاد کند، اساتید برای جلب رضایت دانشجو از شیوه‌های غیراصولی استفاده کننده و بجای ارتقای کیفیت تدریس خود، سعی در اجتناب از جدیت و سخت‌گیری نمایند (۳۵). در مقابل گروه فوق، دسته دیگری از محققین این ارزشیابی را به دلیل ارتباط مستمر و مستقیم دانشجو و استاد لازم و حق دانشجو دانسته و آن را تنها منبع ملموس و بهترین نوع ارزشیابی می‌دانند و معتقدند در این خصوص بین دانشجویان موفق و ضعیف از نظر تحصیلی، تفاوتی وجود ندارد (۳۲، ۳۳). همچنین افرادی که به انجام ارزیابی می‌پردازند، باید هم امین بوده، هم در اجرای ارزیابی توانایی لازم را داشته باشند، بطوری که یافته‌های آنان از حداکثر اعتبار و پذیرش برخوردار باشد (۳۶). آدامز (Adams) معتقد است که ارزشیابی دانشجویان هرگز به عنوان رضایت آنان از آموزش مورد انتقاد قرار نگرفته، بلکه اغلب به عنوان اندازه‌گیری از اثربخشی آموزشی مورد انتقاد بوده است. او همچنین اظهار می‌دارد که هدف اصلی ارزشیابی دانشجویان از استادان ارزشیابی نهایی (Summative) نیست، بلکه ارزشیابی تکوینی (Formative) به منظور بهبود تدریس آنهاست (۳۷).

پژوهش‌های انجام شده پیرامون ارزشیابی اساتید در ایران

مطالعات محدود انجام شده در داخل کشور نیز حاکی از این است که استادان معتقدند دانشجویان درک صحیحی از فرایند تدریس ندارند و از این رو قضاوت معتبری هم ندارند و یا نظر دانشجویان در مورد استادان بیشتر تحت تأثیر شهرت، وجهه اجتماعی، آراستگی و موقعیت اداری- اجرایی استاد قرار می‌گیرد و برخی نیز غرض ورزی‌های دانشجویان را در نتایج ارزشیابی‌ها دخیل می‌دانند (۳۸). یکی از راهکارهایی که در آموزش عالی در جهت پیشرفت کیفیت آموزشی به کار می‌رود، ارزشیابی عملکرد اساتید است. ارزشیابی آموزشی، فرآیندی است که از طریق آن، داده‌های مرتبط با آموزش جمع‌آوری شده و در جهت اتخاذ تصمیم به اطلاعات مفید تبدیل نمی‌شود. مراکز آموزش عالی برای تعیین شایستگی اساتید خود ملاک‌هایی را تعیین می‌کنند و با شیوه‌های گوناگون آن‌ها را مورد ارزیابی قرار می‌دهند تا میزان دستیابی هر یک از این افراد را به هدف‌های از پیش تعیین شده مشخص کنند (۳۹). ارزشیابی عملکرد اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های کشور ما، بر اساس سه محور آموزش، پژوهش و فعالیت‌های علمی اجرایی، به نوعی حاکی از پذیرش طبقه‌بندی فوق از مأموریت‌های دانشگاه، در آموزش عالی کشور است. اگرچه در دانشگاه‌های کشور ما نیز مانند اغلب کشورهای جهان توصیه می‌شود در ارزشیابی عملکرد اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها، همزمان تمامی مأموریت‌های سه‌گانه، به ویژه مأموریت آموزش و پژوهش، مورد توجه قرار گیرد و به این منظور تأکید می‌شود، فعالیت‌های دانشگاهی به گونه‌ای سازمان یابند که ارتباط نزدیکی بین آموزش و پژوهش برقرار شود و اعضای هیئت علمی هم معلم و هم محقق باشند و هر دو فعالیت را به طور همزمان و در راستای تکمیل همدیگر پیش ببرند؛ با این وجود، در عمل اهمیتی که به پژوهش داده می‌شود، بسیار بیشتر از آموزش است و روند سیاست‌گذاری‌های حمایتی از پژوهش ناخواسته سبب شده تا شاخص‌های عملکرد در آموزش عالی بیش از حد بر برون دادهای پژوهشی متمرکز شده و کارکرد آموزش به طور گسترده‌ای مورد بی اعتنایی قرار

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-22]

گیرد. به همین دلیل بیشتر اعضای هیئت علمی مجبورند از طریق فعالیت‌های پژوهشی، امتیازات لازم را برای ارتقای خود کسب کنند و آموزش روز به روز مورد بی توجهی قرار گیرد. مدیران آموزشی دانشگاه‌های سراسر کشور به طور رسمی یا غیررسمی نظرات دانشجویان را دربارهٔ نحوهٔ تدریس اعضای هیأت علمی جویا می‌شوند و بر اساس نظر آنها دربارهٔ اساتید قضاوت و تصمیم‌گیری می‌کنند (۴۰).

سیف، نشان داد ارزشیابی شاگردان از معلم کمتر تحت تأثیر کیفیت درسی و یادگیری آنان و بیشتر متأثر از طرز عمل و روش کار معلم است. روش خودسنجی یکی از روش‌های مناسب برای مطالعه و بهسازی آموزش اساتید است و از آنجایی که هدف اصلی ارزشیابی فعالیت‌های آموزشی اساتید کشف نواقص و اشکالات روش آموزشی است، استفاده از نتایج خودسنجی اساتید اجتناب ناپذیر است. در روش ارزشیابی از همکاران، بهترین نتیجه زمانی عاید اساتید می‌شود که ابتدا مواد آموزشی مشخص کرده و سپس به مشاهده از کار یکدیگر و ارزیابی آن بپردازند (۱۳). رنجبر و همکاران، در بررسی دیدگاه اعضای هیئت علمی و دانشجویان دانشکده پزشکی مازندران در مورد ارزشیابی توسط دانشجویان به این نتیجه رسیدند که از نظر اغلب استادان و دانشجویان، نحوه ارزشیابی مناسب است، اما نگرش منفی قابل توجهی در استادان نسبت به آگاهی و صداقت دانشجویان در تکمیل پرسشنامه وجود دارد. اولویت‌های ارزشیابی از نظر استادان و دانشجویان متفاوت است. به نظر می‌رسد طراحی و انجام اقداماتی جهت بهبود نگرش استادان مورد ارزشیابی آنان توسط دانشجویان و نزدیکتر نمودن دیدگاه‌های این دو گروه ضروری می‌باشد (۴۱).

رفیعی و همکاران در پژوهشی با عنوان "نتایج ۶ ساله ارزشیابی اساتید دانشگاه علوم پزشکی اراک" به این نتیجه دست یافتند، متغییرهای مهمی مانند کلاس درس، عوامل تاثیرگذار بر دوره دروس، اساتید، زمان ارائه درس مورد بررسی قرار گیرند و مطالعات تکمیلی با در نظر گرفتن این عوامل منابع ناهمگنی صورت پذیرد (۴۲). آقاملایی و همکاران در یک بررسی با عنوان "دیدگاه اساتید دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان در مورد ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان" به این یافته رسید که اکثریت اساتید حاکی از ضعیف بودن وضعیت ارزشیابی بود. در عین حال، ارزشیابی را امری ضروری می‌دانند و معتقدند بایستی توسط افراد خبره مورد ارزیابی مجدد قرار گیرد (۴۳). در پژوهشی که امینی و هنردار با نام "ارزشیابی استاد از دیدگاه اساتید و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی جهرم" انجام داد یافته نشان داد که اکثریت اساتید با اصل ارزشیابی موافق بوده‌اند و با در نظرگرفتن این که ارزشیابی استاد تحت تأثیر عوامل مختلف قرار می‌گیرد. بهتر است از سایر روش‌ها نظیر ارزشیابی از همکار، خودسنجی و ارزشیابی میزان یادگیری دانشجویان استفاده شود. همچنین با توجه به تفاوت یافته‌ها در این خصوص در مطالعات دانشگاه‌های مختلف طراحی یک روش مشترک و دقیق در سراسر کشور ضروری به نظر می‌رسد (۴۴).

نتایج در پژوهش انجام گرفته با عنوان "روند نتایج ارزشیابی اساتید دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز در یک دوره ده ساله"توسط شکورنیا و همکاران، نشان داد که ارزشیابی استاد توسط دانشجویان، علی رغم اینکه جامعه دانشجویان ارزشیابی کننده در طی این دوره متفاوت بوده‌اند، ثبات داشته است. لازم است برای ارتقای نمرات ارزشیابی استادان در شیوه آموزش مهارت‌های تدریس اساتید بازنگری شود (۴۵). ضیایی و همکاران در پژوهشی با عنوان "دیدگاه اساتید و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند نسبت به ارزشیابی اساتید توسط دانشجو" به این نتیجه دست یافت که ارزشیابی و شیوه تدریس اساتید، فرایندی است با بهبود تدریس و ارتقای آموزش توسط اعضای هئیت علمی و از طرفی بازخورد نتایج ارزشیابی به اساتید می تواند منعکس کننده نقاط قوت و ضعف آنان در تدریس باشد و با عنایت به این که دانشجویان بیش از سایر دست‌اندرکاران آموزش در جریان روند آموزش قرار

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-22]

می‌گیرند و می‌توانند نسبت به کم و کیف آن نظر دهند، بنابراین ارزشیابی زمانی مفید خواهد بود که به عنوان بخشی از یک برنامه جامع ارزشیابی استاد قرار گیرد و داده‌های حاصل از آن از روایی و پایایی لازم برخوردار باشد (۴۶).

بحث و نتیجه‌گیری

برای ارزشیابی استادان شیوه‌ای گوناگونی وجود دارد مانند، ارزشیابی توسط دانشجویان، ارزشیابی توسط همکاران و مسئوولین آموزشی، بررسی برون دادهای آموزشی و پژوهشی، بررسی حضور فیزیکی در محیط‌های آموزشی و... که در بین این روش‌ها رایج‌ترین روش که به طور معمول در هر نیمسال دوره درسی انجام می‌گردد، ارزشیابی استادان توسط دانشجویان است که به وسیله پرسشنامه‌های مشخص در مورد دروس نظری، عملی و بالینی انجام می‌گردد و نتایج آن در روند ارتقاء استادان، برنامه‌ریزی آموزشی و ارزیابی کلی گروه آموزشی و دانشکده مورد استفاده قرار می‌گیرد (۴۱).

اگرچه در دانشگاه‌های کشور ما نیز مانند اغلب کشورهای جهان توصیه می‌شود، در ارزیابی عملکرد اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها، هم زمان دو کارکرد تدریس و تحقیق، مورد توجه قرار گیرد و به این منظور تأکید می‌شود، فعالیت‌های دانشگاهی به گونه‌ای سازمان یابند که ارتباط نزدیکی بین تدریس و تحقیق برقرار شود و اعضای هیئت علمی، هم معلم و هم محقق باشند و هر دو فعالیت را به طور هم زمان و با هدف تکمیل همدیگر پیش ببرند، در عمل اهمیتی که به تدریس داده می‌شود، بسیار کمتر از تحقیق است. استفاده از نظر دانشجویان ساده‌ترین روش ارزشیابی کیفیت آموزشی اعضای هیئت علمی دانشگاه است. در پاره‌ای از موارد کار ارزشیابی از استاد به حدی دست کم گرفته می‌شود که یک شخصی غیر متخصص در پیش خود تعدادی سؤال تهیه می‌کند وآن‌ها را کنار هم می‌چیند و به صورت یک پرسشنامه در می‌آورد و به دانشجویان می‌دهد که به وسیلهٔ آن استادان خود را ارزشیابی کنند. همین سهولت ظاهری سبب شهرت وکاربرد زیاد این روش شده است. با توجه به نارضایتی بیشتر استادان از روش نظرخواهی دانشجویان، این یک وضع نگران کننده را ایجاد کرده است (۴۷).

به نظر می‌رسد که ارزیابی از دانشجویان مؤلفه‌ای اساسی در رشد استاد است که منجر به افزایش اثربخشی تدریس و یادگیری می‌شود. ارزشیابی دانشجویان می‌تواند هم برای مقاصد نهایی و هم تکوینی استفاده شود. اینکه ارزشیابی استاد تحت تاثیر عوامل مختلفی قرار می‌گیرد، بهتر است از روش‌های چند جانبه ارزشیابی و با تعیین سوالات مناسب، نحوه اجرای مناسب و بازخورد محرمانه نتایج استفاده گردد. به منظور تشویق اساتید و اعتبار بخشی بیشتر به نتایج بهتر است در ارتقاء سالیانه و انتخاب استاد نمونه از نتایج ارزشیابی استفاده گردد.

از نظر اساتید و دانشجویان عوامل متعددی در ارزشیابی استاد حائز اهمیت است که بجز عامل مرتبط با کارآموزی، در سایر موارد، بین دو گروه توافق نظر وجود دارد. بنابراین، ارزشیابی به کمک دانشجویان می‌تواند شاخص گرانبهایی برای ارزشیابی عملکرد استاد باشد. لازم است به عوامل غیر مرتبط به کیفیت آموزش استاد در ارزشیابی استاد توسط دانشجو توجه ویژه شود. مهم‌ترین ویژگی‌های یک استاد توانمند از دیدگاه فراگیران به ترتیب روش تدریس، ارتباطات بین فردی، ویژگی‌های فردی و دانش پژوهی بود. نیازها، علایق و دیدگاه‌های دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی در خصوص ویژگی‌های یک استاد توانمند لزوماً یکسان و هماهنگ نمی‌باشد و بنابراین پیشنهاد می‌گردد که این موضوع در برنامه‌ریزی‌های آموزشی دانشکده‌ها مورد توجه قرار گیرد.

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-22]

References

۱- جوادی علی. عرب بافرانی محمد رضا. آسیب‌شناسی روش‌های ارزیابی کیفیت تدریس اساتید از طریق دانشجویان با رویکرد بومی، اولین کنفرانس ملی ارزیابی کیفیت در نظام‌های دانشگاهی تهران. دانشگاه صنعتی شریف-اردیبهشت ماه ۱۳۹۳.

2- Shakournia A. Motlagh ME. Malayeri AR. Jahanmardi AR. Komaili Sani H. Students' Opinion on Factors Affecting Faculty Evaluation in Jondishapoor Medical University. Iranian Journal of Medical Education.2005; 2:109-117. [Persian].

3- Haji aghajani S, Ghorbani R, Kahooee M. Students' evaluation about quality of teaching in Semnan University of Medical Sciences in. The 4th Congress of medical education: 2001; Thran, Iran.

4- Sarchami R, Salmanzadeh H. The opinions of faculty on the efficiency of student rating scheme on teachers' performance in Iran University of Medical Sciences. The Journal of Qazvin University of Medical Sciences and Health Services; 2005; 34:71-76. [Persian].

۵- ترک‌زاده، جعفر؛ مروزقی، رحمت‌اله؛ محمدی، مهدی؛ محترم، معصومه. عوامل مؤثر بر ارزشیابی از اساتید از دیدگاه دانشجویان. فصلنامه مطالعات اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی. سال چهارم، شمارهٔ ۷.

6- Ziaee M. Miri M. Haji-abadi M. Azarkar Gh. Eshbak P. Academic staff and students' impressions on academic evaluation of students in Birjand University of Medical Sciences and Health Services. Journal of Birjand University of Medical Sciences. 2007; 13:61-67. [Persian].

7- Ghafourian Brujerdi M. Shakournia AH. Elhampour H. The Opinions of Academic Members of Ahvaz University of Medical Sciences about the Effective Factors on their Evaluation Score Variations. Strides in development of medical educatio, journal of medical education development center of Kerman University of Medical Sciences. 2006; 3:19-25. [Persian].

8- Saif AA. (2001). Methods of measurement and educational evaluation. Tehran: dowran company: 9-84. [Persian].

9- Tanya N. Beran TN. Rokosh JL. Instructors' perspectives on the utility of student ratings of instruction. Instr Sci. 2009; 37: 171-84.

۱۰- حمدالهی ه. قربانی‌زاده و. مدیریت مؤثر کلاس درس. تهران. نشر بازتاب. ۱۳۹۳.

۱۱- خزایی، محمد؛ خاناقی‌زاده، مرتضی. روش‌های خود ارزشیابی اساتید، فصلنامه آموزشی دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌ا. ۱۳۹۳. سال پانزدهم. شماره ۵۴.

۱۲- سیف علی اکبر. اندازه‌گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی. تهران. نشر دوران. چاپ سوم. ۱۳۹۴.

۱۳- بازرگان عباس. ارزشیابی آموزشی مفاهیم، الگوها و فرایند عملیاتی. تهران. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی. ۱۳۹۵. چاپ پانزدهم.

۱۴- موسوی، حوریه؛ مکارم، عباس؛ بنیادی‌منش؛ مجید. دیدگاه اساتید دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد در مورد سیستم ارزشیابی اساتید و عوامل مؤثر بر ارزشیابی آنان. مجله دانشکده دندانپزشکی مشهد. ۱۳۹۵. دوره ۴۰، شماره ۴.

15- Mohamadi R. Fathabadi J. Yadegarzadeh G. Mirzamohamadi MH. Parand K. Quality Evaluation in Higher Education: Concepts, Principles, Approaches & Criteria. Tehran: Assessment organization center publishing; 2009. p27.

16- Goldfarb S, Morrison G. Continuous curricular feedback: A formative evaluation approach to curricular improvement. Acad Med 2014; 89(2): 264-9.

17- Schiekirka S. Raupach T. A systematic review of factors influencing student ratings in undergraduate medical education course evaluations. BMC Med Educ 2015; 15(1): 30-2.

۱۸- (۱۸) نازبنی‌سی، پری. دلفان آذری، قنبر علی. تأثیر ارزشیابی از استادان بر بهبود کیفیت تدریس اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی منطقه۱۲. فصلنامهٔ پژوهش اجتماعی. ۱۳۸۹. ۳ (۶)، ص:۱۶۸- ۱۵۶.

19- Centra JA. Will teachers receive higher student evaluations by giving higher grades and less course work? Research in Higher Education 2003; 44(5): 495-518.

۲۰- درگاهی. حسین. محمدزاده نیلوفر. ارزشیابی اعضای هیأت علمی توسط دانشجویان: معتبر یا غیر معتبر، مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ۱۳۹۲.

۲۱- خادمی‌زارع حسین. فخرزاد محمد باقر. ارزیابی عملکرد آموزشی دانشجویان برای تعیین میزان پیشرفت تحصیلی آنها در رسیدن به اهداف آموزشی، فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی. ۱۳۹۲. شماره ۶۹. صص:۴۰-۲۳ .

۲۲- (۲۲) ملکی حسن. مقدمات برنامه‌ریزی درسی. تهران. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی. ۱۳۹۵.

23- Fink L. "Improving the Evaluation of College Teaching", University of Oklahoma, 2002. Available at: http: //www.ou.edu/idp/index.htm.

24- Arreola. A. "Developing a comprehensive faculty evaluation system", second edition, University of Tennessee. Press: Anker publishing Company. 2000.

25- Aylett R. Kenneth, G, "Evaluation teacher quality in higher education", press: Tyler and Francis, Landon and Washington. D, C. 1996.

۲۶- محمدی فرزانه. اخوان تفتی مهناز. بررسی تأثیر ارزشیابی توصیفی بر عزت نفس و رفتارهای کلاسی دانش‌آموزان پایه سوم ابتدایی شهر تهران. فصلنامه تعلیم و تربیت. ۱۳۸۶. ۲۳، ص: ۱۰۰-۶۷.

27- Bland CJ. Wersal L. VanLoy W. Jacott W. Evaluating faculty performance: a systematically designed and assessed approach. Acad Med; 202: 77(1): 15-30.

۲۸- عربی میانرودی، علی اصغر؛ عسگری برواتی، زهرا؛ خانجانی، نرگس. مزایا و معایب روش‌های مختلف ارزشیابی اساتید از دیدگاه اساتید دانشگاه علوم پزشکی کرمان، گام‌های توسعه در آموزش پزشکی. ۱۳۹۱. ۹(۱). ص ۷۶-۶۵.

29- Seldin P. The use and abuse of student ratings of professors. The Chronicle of Higher Education; 1993. 39: 40-4.

30- Hake RR. Problems with student evaluations: Is assessment the remedy? [Cited 2005 dec 15]. Available from: http:// physics. Indiana. Edu/ hake/ Assess the Rem1 .pdf

31- Emery C. Kramer K. Tian R. Return to academic standards: challenge the student evaluation of teaching effectiveness. [Cited 2006 Jul 29]. Available from:http://www.bus.lsu.edu/academics/accounting/faculty/lcrumbley/stu_rat_of_%20instr.htm

32- Emery C. Kramer T. Tian R. Return to academic standards: A critique of student evaluations of teaching effectiveness.

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-22]

Quality Assurance in Education. 2003; 11(1): 37-46.

33- Sproule P. Student evaluation of teaching: a methodological critique of conventional practices. Education Policy Analysis Archives; 2008. 8(50). Available from: http://epaa.asu.edu/ojs/article/view/441

34- Sproule P. Student evaluation of teaching: a methodological critique of conventional practices. [Cited 2006 Jul 29]. Available from: http://trc.ucdavis.edu/TRC/ta/TAdevel/seldin.pdf. 2006.

35- Sarchami R and Salmanzade H. The view of faculties of Iran University of Medical sciemces about effect of evaluation on teaching effectiveness. 2005. J Ghazvin Med Uni; 34: 67-71. [Persian].

36- Peterson KD. Teacher evaluation: a comprehensive guide to new directions and practices. 2nd ed. Thousand oaks California: Corwin Press. 2000.

37- Adams JV. Student Evaluations: The Ratings Game. Inquiry; 2005. 52(2):211-9.

38- Faradmal J. Asgari Gh. Shiri H Faghfourian H. Seidmohammadi A. Comprison of the assessment of professors by students based on two different protocols asadabad Medical Sciences Faculty. Hamadan University of Medical Sciences. Educ Strategy Med Sci; 2015; 8(4): 209-14.

۳۹- امامی محسن. طراحی مدل سیستم ارزشیابی الکترونیکی با هدف افزایش مشارکت دانشجویان، فصلنامهٔ آموزش عالی. ۱۳۹۳. ۷ (۲۵).

40- Karamdoust NA. An investigation on the relation between students' ratings of the faculty, and GPA of course taught by the faculty members in the Faculty of psychology and education from 1999-2002. Journal of Psychology & Education; 2004: 34(1): 57-76.

۴۱- رنجبر منصور. وحیدشاهی کورش. محمودی میترا. بررسی دیدگاه اعضای هیأت علمی و دانشجویان دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران در مورد ارزشیابی استادان توسط دانشجویان مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران. ۱۳۸۴. ۱۶(۵۶): ۱۳۵-۱۲۶.

۴۲- رفیعی محمد. مسیبی قاسم. نظام‌الدین مژگان. نتیجه ۶ ساله ارزشیابی اساتید دانشگاه علوم پزشکی اراک، مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اراک، ۱۳۸۸. ۱۲ (۴): ۶۲-۵۲.

۴۳- آقاملایی تیمور. جوادپور صدیقه. عابدینی سمیره. دیدگاه اساتید دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان در مورد ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان". مجله پزشکی هرمزگان. ۱۳۸۹. ۱۴(۳): ۲۴۰-۲۳۴.

۴۴- امینی میترا. هنردار مرضیه. ارزشیابی اساتید از دیدگاه اساتید و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی جهرم. مجله علوم پزشکی سمنان. ۱۳۸۶. جلد ۹. شماره ۳ (پیاپی ۲۷): ۱۷۸-۱۷۱.

۴۵- شکورنیا عبدالحسین. الهام‌پور حسین. دشت‌بزرگی بهمن. روند نتایج ارزشیابی اساتید دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز در یک دوره ده ساله. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ۱۳۸۶. ۷(۲):

۴۶- ضیائی، مسعود؛ میری، محمد رضا؛ حاجی آبادی، محمدرضا، آذرکار، قدیسه؛ اشبک، پویا. دیدگاه اساتید و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند نسبت با ارزشیابی اساتید توسط دانشجو. مجله علوم پزشکی بیرجند. ۱۳۸۵. ۱۳(۴): ۶۸-۶۱.

47- Aleamoni LM. Hexner PL. A review of the research on student evaluation and a report on the effect of different sets of instructions on student course and instructor evaluation. Instructional Sci; 1980. 9(1): 67-84.

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-22]

The necessity of professor's assessment with emphasizing on Iran medical universities

Amin-alah vasigh[1], Asad_alha Ahmadi[2], Saeed Sheikhi[3]

Abstract

Introduction: The promotion of teaching quality in the universities is an important issue that has been emphasized in recent years. Professors' evaluation is one of the common methods to determine the professors teaching purposes achievement. Therefore this study presents the importance of medical universities' professors in Iran.

Methods: Documents in the libraries and internet were reviewed. Related article with professor evaluation topic such as the student attitude toward professors teaching, personality characteristics, class management, professors' communication skills related to students, were selected.

Result: This article indicated the importance of the professors' evaluation in the education quality promotion. Professors are the main elements in an educational system. They are evaluated in different ways including by students. Although considering the evaluation by students is beneficial, other learning evaluation methods are recommended.

Conclusion: Appropriate design and program are suggested in order to the importance of the feedback in the professors practice improvement.

Keywords: Professors Evaluation, Faculty Member, Medical University.

1- Anesthesiologist and intensive care, University ilam of Medical Sciences.
Tel: 09181420829 E-mail: dr_amin_vasigh@yahoo.com
2- M.A in physics, Instructor at Payam Nour university, Ilam, Iran.
E-mail: Ahmadi_asad2000@yahoo.com
3- M. A in Curriculum Development
Tel: 09395169425 E-mail: saeedsheikhi2000@yahoo.com

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-22]